

kan være nogenfømhelst Grund til at formene ham dette. Jeg kan heller ikke lade være at gjøre opmærksom paa, at hvis der er Noget, der bidrager til at vedligeholde Valgmenighederne, hvor de en Gang ere oprettede, saa er det det, at der bliver opført en Kirkebygning; thi det er saare let at forstaa, at, naar en saadan Bygning en Gang staaer der, saa vil Menigheden nødvendigvis vende fra den og lade den staa som en Erindring om soundne Tider. Dette er saare let at forstaa, og jeg tror ikke, man kan gjentage for tidt eller for tidt gjøre opmærksom paa, hvor feilagtig det er at forlange flere Kirkebygninger end dem, vi allerede nu have her i Landet; efter min Mening have vi nok.

Formanden: Foraaavt som der i de ærede Medlems Ytringer om Præstestandens Forhold i sin Tid til Adressen om Valgmenigheds-sagen kunde ligge nogen Sigteelse om, at der fra Præstestandens Side var foretaget utilbørlige Skridt, maa jeg finde disse Ytringer fra det ærede Medlems Side uhjemlede.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Foraaavt som mine Ytringer have bragt det ærede Medlem, der nu satte sig, til at komme tilbage til gamle Erindringer, kan jeg ikke negte, at jeg efter den Maade, hvorpaa disse bleve fremsatte fra det ærede Medlems Side, beklager, at mine Ytringer have givet ham en saadan Anledning. Det forekommer mig ikke, at mine Udtalelser indeholdt nogen naturlig Grund dertil, da det, som blev fremhævet fra det ærede Medlems Side, egentlig slet ikke stod i nogen Forbindelse med eller i fjerneste Maade modsvarede den Ytring af mig, som blev anført, at det, den Gang da der var stærk Bevægelse i dette Spørgsmaal, viste sig, at der fremkom et overordentlig stort Antal Indsigelser fra Myndighederne — ikke Præsterne — i Landet imod en saadan Valgmenighedslov, men derimod kun et forholdsvis ringe Antal Udtalelser for denne, og at dette dog altid var et Tegn, som kunde tyde paa, at Stemningen i Folket var en nogen anden end den, der blev angivet af det ærede Medlem. Foraaavt den ærede Rigsdagsmand omtalte Geistlighedens Optraaden, skal jeg ikke gaa ind paa hans Ytringer; men jeg skal dog fremhæve, at det forekommer mig, at være en høist besynderlig Opfattelse, naar man ikke skulde mene, at Geistligheden havde særlig Grund til at føle Interesse for en Sag som denne. Det er vel meget forlangt, og jeg ser heller ikke, at man behøver at søge uheldige Bevæggrunde for at finde det ganske naturligt, at Geistligheden maatte sættes i Bevægelse ved en saadan Lov og ønske, at dens Stemme hørtes; men som sagt, jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa. Naar det ærede Medlem mente, at Ytringer fra Regeringens Side om den lange Tid, der kunde hengaa, inden theologiske Kandidater fik

Præstefald, kunde opfattes saaledes, at Kandidaterne tilbragte Tiden i Lediggang, da kan jeg forsiikke det ærede Medlem, at han tager fuldstændig feil, der er netop mange af dem, der i den Tid arbeide meget ivrigt og strengt paa forskjellig Vis, og det er ikke rigtigt at fremsætte Sligt, naar det ærede Medlem kjender saa lidt til disse Forhold, at han kan udtale sig paa denne Maade. Det kunde være ønskeligt, om Kandidaterne kunde komme tidligere ind i en præstelig Virksomhed; men paa den anden Side kan det ikke negtes, at det dog har sin Betydning, at de have samlet noget mere Livserfaring og opnaaet en større Modenhed, naar de indtræde i det ansvarsfulde Kald som Præst. Det er netop dette, som taler for det Uønskelige i, at en saadan Ordning ikke træffes, hvorved unge Mænd, der ganske nylig have forladt Examenbordet, uden videre kunne vælges til Præster, og naar den ærede Rigsdagsmand mente, at det var rigtigt at alle Præster kom til at røre sig, maa dette dog forstaaes med en vis Begrænsning. Der er en vis Rørlighed, der er temmelig uheldig, og jeg tror, at det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Ploug) ganske klart viste Thinget, at det Røre, der vilde komme frem ved, at det blev en Opgave for ganske unge Kandidater at komme ud over deres Ventetid ved at skabe Valgmenigheder, kunde være meget uheldigt baade i kirkelig og i andre Henseender. Jeg skal endnu blot bemærke, at, naar den ærede Rigsdagsmand yttrede, at han kunde forstaa, at Ministeriet var glad ved her at have en saadan Stilling, at det — saaledes forekom det mig næsten Ordene lyd — kunde staa fast og trods igennem, hvad den vilde, undrer det mig høilig, at denne Ytring falst fra den ærede Rigsdagsmand og netop blev henvendt til mig. Det var dog en besynderlig Forudsætning overfor Regeringen, at man vel selv kan bevæges af sand og virkelig levende Interesse for de Forhold, hvorom der er Spørgsmaal, men at denne ikke skulde kunne være tilstede hos den Minister, som netop ifølge hele sin Stilling har saa rig Leilighed til at leve sig ind i de paagældende Spørgsmaal. Det er dog, forekommer det mig, det Mindste, der kan fordres, at Interessen for den Sag, som foreligger, forudsættes at være lige saa sand og levende hos Ministeren som hos den ærede Rigsdagsmand, og saa meget mindre forstaaer jeg den ærede Rigsdagsmands Ytring til mig, som hans Udtalelser ellers, og ogsaa sidste Gang Sagen var for, gif i den Retning, at han mente, at der fra min Side var viist Tilbøilighed til at komme det kirkelige Livs Udvikling imøde, hvor det efter min Mening kunde ske uden Skade. Jeg tror ogsaa, at, naar man ser hen til de Lovene, der staa i Forbindelse med den, vi nu have til Behandling, nemlig Loven af 4de April 1855, Loven af 18de Mai 1865 og Loven af 25de Marts 1872, er der i Virkeligheden kommet en saa betydelig Frihed ind i disse Forhold, at den